

Tietojohtamisen perusteet podcast-sarjana

Tietojohtamisen oppimateriaalit ovat pitkälti englanninkielisiä. Suomenkielinen materiaali auttaisi kuitenkin opiskelijoita ja alan kehitystä. Uusi podcast-sarja avaa tietojohtamisen perusteita suomeksi opiskelijoille ja kaikille aiheesta kiinnostuneille.

TEKSTI: TIINA SOININEN JA OLLI NYLANDER

Tietojohtamisen opettaminen on äärimmäisen mielenkiintoista. Minulla pyörii jatkuvasti kaksi nonstop-kurssia Karelia-ammattikorkeakoulun avoimissa opinnoissa. Lisäksi opetan kahta opintojaksoa hankkeessa *Tiedolla johtamisen osaajakoulutuksella tuottavuutta työelämään* (TIEJOT). Jokaiselle kurssille on sata ilmoittautunutta opiskelijaa, eli tämän lukukauden aikana tavoitan yli yhteensä 400 opiskelijaa, jotka janoavat tietoa ja osaamista tietojohtamisesta.

Haasteena aihepiirin opettamisessa on suomenkielisten opetusmateriaalien vähäisyys. Materiaalit ovat vielä pitkälti englanninkielisiä, ja alan käsitteistö on englanninkielinen. Minun opettajana tulisi löytää suomenkieliseen opetukseen soveltuvat suomenkieliset käsitteet alan erikoisanastolle. Miten sinä määrittelisit *data managementin* ja *data governancen* eron? Olen tehnyt omat valintani kursseille. Toivoisin kuitenkin, että näistä valinnoista herää keskustelua ja paremmat suomennokset saadaan aikaiseksi.

Suomenkieliset materiaalit ovat tärkeitä tietojohtamisen alan kehityksen kannalta. Suomenkielinen opetus on keskeistä siinä, että asiat on helpompi ymmärtää ja sisäistää omalla äidinkielellään. Englanninkielinen materiaali on usein vaikealukuista, ja asiat voivat jäädä opiskelijalle epäselviksi. Tietojohtamisesta tarvitaan lisää suomenkielistä materiaalia.

Tätä pulaa korjaamaan teimme Olli Nylanderin kanssa podcast-sarjan, joka soveltuu oppimateriaaliksi, mutta samalla siitä hyötyvät kaikki tietojohtamisesta kiinnostuneet. Sarjassa on kuusi osaa, jotka ovat ilmaiseksi kuunneltavissa Avointen oppimateriaalien kirjastossa (aoe.fi):

Toivomme, että kuuntelijat myös suhtautuisivat kriittisesti podcastien sisältöön. Viimeisessä jaksossa nostammekin lopuksi esille kriittisen suhtautumisen ”faktoihin”.

Niin, Finto.fi:n avulla määrittelin data managementin *tiedon johtamiseksi* ja data governancen *tiedonhallinnaksi*. Kuulostaako yhtään oikealta? ■

YTT Tiina Soininen toimii tiedolla johtamisen lehtorina Karelia-ammattikorkeakoulussa. Hän on tehnyt datan kanssa töitä 18 vuotta Itä-Suomen yliopistossa, jonka jälkeen hän siirtyi julkisen sektorin eri organisaatioihin tiedolla johtamisen kehittäjäksi. Tiina Soininen on myös TIEJOT-hankkeen (Tiedolla johtamisen osaajakoulutuksella tuottavuutta työelämään) projektipäällikkö. Hankkeessa kolme ammattikorkeakoulua (Karelia, Kaakkois-Suomen ja Lapin ammattikorkeakoulut) luovat yhdessä 30 op koulutuskokonaisuuden avoimeen ammattikorkeakouluun.

Tietojohtamisen podcast-sarjan jaksot

- 1. Mitä on tietojohtaminen?** (<https://aoe.fi/#/materiaali/3744>)
Podcastissa keskustelemme siitä, mitä tietojohtaminen on. Lähdemme liikkeelle jäävuorimallista. Tunnistamme yhdessä sen, että tietojohtaminen ei ole kansallisesti eikä kansainvälisestäkään saanut standardoitua käsitteistöä pohjaksi. Kiinnitämme huomiota myös tiedon käsitteen tunnettuun tietohierarkiaan data – informaatio – tieto/tietämys – viisaus.
- 2. Tiedon arvo** (<https://aoe.fi/#/materiaali/3745>)
Tieto on organisaation resurssi muiden resurssien ohella. Tunnistammekin siis tiedolla olevan arvoa, mutta siitä on olemassa monia näkökulmia. Kysymmekin aluksi, minkälaista arvoa tiedolla on.
- 3. Tiedon johtaminen** (<https://aoe.fi/#/materiaali/3746>)
Tiedon johtamisessa pureudumme jäävuorimallin vedenalaiseen maailmaan. Avaamme käsitteitä Data Governance, tiedon hallinta, tietohallinto. Kyse on myös datastrategiasta, mutta laajemmin myös kokonaisarkkitehtuurista.
- 4. Mittarit** (<https://aoe.fi/#/materiaali/3747>)
Mittarit, indikaattorit, osoittimet, ilmaisimet ovat käsityksemme mukaan osa tietojohtamisen ydintä, mutta ei kovin helppo osa. Näiden käyttötarkoitus on avaintekijä, mikä ei aina ole itsestään selvää.
- 5. Kypsyysarviointi** (<https://aoe.fi/#/materiaali/3779>)
Tietojohtamisen kypsyysarviointi eli maturiteetti ilmaisee, mikä on organisaation tämänhetkinen tietojohtamisen tilanne. Päädyimme myös pohtimaan, mitä pitäisi tehdä tietojohtamisen tilanteen edistämiseksi parempaan suuntaan.
- 6. Vaikuttavuus** (<https://aoe.fi/#/materiaali/3780>)
Avaamme vaikutuksen ja vaikuttavuuden käsitteistöä. Ensimmäisen jakson jäävuorimallissa olemme nyt selkeästi vedenpäällisissä asioissa. Keskustelemme keskenämme, miten tiedolla johtamisella voisi olla vaikutusta ja mitä pitäisi tehdä.

Olli Nylander on yhteiskuntatieteilijä, joka on työskennellyt muun muassa tietojohtajana Valviralla sekä johtavissa tehtävissä THL:ssa ja Stakesilla. Lisäksi hän on työskennellyt Pirkanmaan sairaanhoitopiirissa ja Tampereen yliopistollisessa sairaalassa. Julkisen hallinnon kokemuksen lisäksi Olli on toiminut yksityisessä yrityksessä konsulttina erityisesti tiedonhallintaan ja kokonaisarkkitehtuuriin liittyvissä asioissa. Ollin erityisosaamista on tietojohtaminen sekä valtakunnallisten sote-rekisterien ja -palveluiden tuntemus. Hänen tavoitteenaan on kehittää tietojohtamisen mahdollisuuksien hyödyntämistä sotessa.

